

Soma Havzası Linyit Rezervlerinin Enerjide Kullanımı Semineri yapıldı...

“Soma Havzası Linyit Rezervlerinin Enerjide Kullanımı Semineri”nde madencilik sektöründe bugüne kadar yapılan özelleştirmeler eleştirilerek, Türkiye’de kömür kaynaklarının değerlendirilmeyip ithal kömüre dayalı santrallere izin verilmesinin yanlış politikaların acı sonuçları olduğu savunuldu.

Sekreteryası Maden Mühendisleri Odası tarafından yürütülen ve Makina Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası ve Kimya Mühendisleri Odası’nın ortak çalışmasıyla 16-18 Nisan 2009 tarihlerinde Soma’da “Soma Havzası Linyit Rezervlerinin Enerjide Kullanımı” konulu seminer ELİ Sosyal Tesislerinde yaklaşık 150 kişilik bir katılımı yapıldı.

Seminerde iki gün süreyle “Dünyada ve Türkiye’de Enerji ve Kömürün Görünümü, Emisyonlar ve Projeksiyonlar”, “Türkiye Linyit Rezervleri ve Enerjide Kullanımı”, “İş Güvenliği Mevzuatı ve Soma Havzası İş Kazalarına Genel Bakış”, “Soma Havzası Kömür Rezervlerinde Yeraltı

Madenciliğinin ve Rödevanslı Saha Çalışmalarının Son Durumu”, “Soma Havzasında Kömür Rezervleri ve Açık Ocak Madenciliğinin Geleceği”, “Soma Kömür ve Kömür Gazı projesi: Derinlerde Kömür Ortamının Karakterizasyonu, Kömür Gazı Potansiyeli ve CO₂ Bertarafı İçin Ortam Koşulları”, “Türkiye’nin Enerji Görünümü”, “Soma Termik Santralinin Dünü ve Bugünü”, “Akışkan Yataklı Santraller - Çan Örneği”, “Türkiye’de Termik Santrallerin Durumu Soma Linyitlerinin Türkiye Enterekte Sistemindeki Yeri ve Önemi”, “Çevreyle Uyumlu ve Sürdürülebilir Bir Kömüre Dayalı Termik Enerji Üretimi İçin CO₂’nin tutulması, Depolanması (CCS) ve Diğer Alternatifler”, “TÜBİTAK MAM Enerji Enstitüsünde Kurulu 450 Kwth Kapiteli Akışkan Yatak Gazlaştırma/Yakma Sistemi ve İlk Sonuçlar”, “Soma Santrallerinin Mevcut Durumu ve Planlamalar” konulu bildiriler sunuldu. Ayrıca; “Soma Linyit Rezervlerinin Enerjide Kullanımında Sorunlar ve Çözüm Önerileri” konulu da bir panel düzenlendi. Oturum Başkanlığını

Makina Mühendisleri Odası Enerji Çalışma Grubu Başkanı Oğuz Türkyılmaz’ın yaptığı panele; ELİ Müessese Müdürü Hakkı Duran, Maden Mühendisleri Odası Başkan Vekili Berna Vatan, Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Musa Çeçen ve yerel özel sektör üreticileri adına Soma Kömürleri A.Ş’den Yılmaz Taşkın konuşmacı olarak katıldılar.

Seminerin son günü olan 18 Nisan 2009 Cumartesi günü Deniz üretim sahasına ve Soma santrallerine geziler gerçekleştirildi.

Seminerin açılışında Manisa Valisi Celalettin Güvenç, Soma Kaymakamı Abdülkadir Karataş, Soma Belediye Başkanı Hasan Ergene, Maden - İş Sendikası Genel Sekreteri Vedat Ünal, Soma Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. (SEAS) Genel Müdürü Halil Çıtak, Ege Linyitleri İşletmesi (ELİ) Müessese Müdürü Hakkı Duran, Maden Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Muhammet Yıldız ve Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu İkinci Başkanı Berna Vatan birer konuşma yaptılar.

Berna Vatan: "KAMU KURUMLARI TOPLUMA BİR YÜK GİBİ YANSITILDI"

Düzenleme Kurulu adına konuşan Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu İkinci Başkanı Berna Vatan, Türkiye'de uygulanan politikalar sonucu başta eğitim ve sağlık olmak üzere enerjiden ulaşım, madenlerden içtiğimiz suya, soluduğumuz havaya kadar tüm yaşamsal alanların kâr amacıyla satıldığını ve tüketildiğini vurgulayarak, madencilik sektöründe bugüne kadarki özelleştirmelerden sektörün gelişmesine yönelik olumlu bir sonuç alınmadığını savundu. Sektörün dinamizmi açısından son derece önemli işlevler gören kamu kuruluşlarının yatırım yapılmayarak küçültüldüğüne ya da kapatıldığını işaret eden Vatan, yıllardır ülkeye katma değer sağlayan ve ülke kalkınmasında motor görevi gören bu kuruluşların topluma bir yük gibi yansıtıldığını ve hızla yapılan özelleştirmeler sonucunda geriye sadece Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ), Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) ve ETİMADEN gibi kuruluşların kaldığını, bu kurumların da Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca portföye alınacağını bugünlerde dillendirilmeye başlandığını ifade etti.

Devlet Madencilik Alanından Çekildi

"Kapitalist küreselleşme döneminde ülkemize biçilen rol gereği dayatılan kamunun küçülmesi, özelleştirme ve üretimden vazgeçilmesi politikaları ile

devletin madencilik alanından çekilmesi ve daha çok yabancı sermayenin kontrolünde bir üretimin şekillenmesine yönelik düzenlemelerden madencilik kurumları da payına düşeni aldı. Bu kurumların kuruluş amacı ve işlevi göz ardı edilerek kapatılma, taşeronlaştırma ve özelleştirme gibi uygulamalar gündeme getirildi" diyen Vatan, Türkiye'de kömür kaynaklarının değerlendirilmeyip ithal kömüre dayalı santrallere izin verilmesinin yanlış politikaların acı sonuçları olduğunu savundu. Berna Vatan şöyle konuştu: "Dünyanın enerji kaynakları rezervlerinin hızla tükendiği yeni bin yılda, artan nüfus ve buna bağlı olarak büyüyen enerji gereksinimi, yeni enerji kaynaklarından yararlanmayı gerekli kılarken, kömür kullanımında da artış görülmektedir. Kömürün dünyada yaygın olarak bulunması ve bilinen rezervlerin 180 yıl belirlenen ömre sahip oluşu ve bu sürenin de diğer fosil yakıtlarının ömründen daha uzun oluşu nedeniyle günümüzde en güvenilir enerji kaynağı olarak kabul edilmektedir. Ülkemiz enerjide büyük ölçüde dışa bağımlıdır. Bugün gelinen noktada bu bağımlılık yüzde 70 seviyelerini de aşmaktadır ve bunu azaltmanın yolu ülkemizin en önemli enerji ham maddesi olan kömürü arz güvenliğini de dikkate alarak öncelikli ve maksimum ölçüde kullanmaktan geçmektedir."

Hakkı Duran: "800 MİLYON TONDAN AŞAĞI REZERVİN OLMADIĞINI DÜŞÜNÜYORUM"

ELİ Müessese Müdürü Hakkı Duran, dört odanın organizatörlüğünde böyle bir çalışmanın ilk defa yapıldığını belirterek, bundan sonraki süreçte bu tür çalışmaların devam etmesini dilediğini kaydetti. ELİ havzasında 651 milyon ton kömür rezervinin söz konusu olduğunu açıklayan Duran şöyle konuştu: "Ancak kurumum uhdesinde olan bu havzanın dışında da özel sektörün kömür rezervleri söz konusu. 800 milyon tondan aşağı rezervin olmadığını düşünüyorum. Bu

rezervlerin ekonomiye katılması, kullanılması için MTA Enstitüsünde de sondajlar sürdürülmektedir. 400 kotlarına kadar derin sahalarda kömür rezervleri tespit edildi. Çalışmalar sürdürülüyor. El değmemiş Eyzet tarafından Kınık istikametinde de 300 milyon ton bir rezervi işletilebilir hale getirebilmek ile ilgili çalışmalar sürdürülüyor. Yer altında bulunan gazların durumunun tespiti için de geçen haftadan itibaren çalışmalar başlatıldı. Bu gazların değerlendirilmesi ve modellenmesi için 3,5 yıla yakın proje çalışması sürdürülecek. Bunun için de yer altı rezervlerini işletmeciliğe açık hale getirecek bilgisayar programını da içeren çalışmalar sürdürülecektir. Işıklar tarafında 45 milyon ton bir rezerv bu yılın ikinci yarısında ihaleye veya belli çalışmaya açılabilir bir duruma getirilecek. Şu anda kırsakdere ayarında bir kömürden bahsediyorum. Deniz istikametinde termik santral ayarında bir kömürümüz mevcut. Bizim işçi ve memurumuz toplam 2500 çalışmamız var. Yıllık 10-11 milyon ton kömür üretim kapasitemiz var. Biz bunu fiilen gerçekleştiriyoruz. 2008 yılında 6 milyon 900 bin ton termik santrale kömür verdik. 3 milyon 225 bin ton kömürü ise sanayi ve piyasaya verdik. Biz açıktan kömür hiçbir yere göndermiyoruz. İlk defa kamu kuruluşu olarak bir gerçekleştirdik. Açık ocakları kendi imkânlarımız ile yapmaya çalışıyoruz."

Hasan Ergene: "BÜROKRASI ELİNİ ÇABUK TUTMALI"

Seminer açılışında konuşan Soma Belediye Başkanı Hasan Ergene ise Soma'nın var oluşunu ve büyümesini tamamiyle kömüre borçlu olduğunu ifade ederek, Soma Termik Santrali'nin 1000 megavat gücünde çalıştığını ve Türkiye'nin kömürle çalışan üçüncü büyük termik santrali olduğunu açıkladı. Ergene, aradan geçen zamanda teknolojisinin eskimesi nedeniyle bakıma muhtaç hale geldiğini ve santralde kapsamlı bakım çalışmalarının yapıldığını, zaman zaman da devre dışı kaldığını söyleyerek şöyle konuştu: "Bakımların sonunda tekrar daha güçlü bir biçimde üretimlerine başlıyor; ancak üretim rakamlarına baktığımızda özellikle son 10 yıldan beri 7-8 milyon ton gibi bir kömürün ancak havzadan üretilebildiğini görüyorsunuz. Halbuki ülkemizin enerji üretimi ve nüfusumuz her geçen gün artmakta. Sanayimiz gelişmekte, biz ihtiyacımız olan enerjiyi kökü dışarıda olan döviz ödeyerek aldığımız ihtal kömür ve doğal gaz ile üretme durumunda kaldık. Bir taraftan da yeni yetişen genç nesil sürekli iş arıyor, istihdam ihtiyacımız var. Bunun çaresi burada, Soma'mıza yatırım yapılması gerekiyor. Son yıllarda Hükümetimiz kömür arama faaliyetlerine hız verdi. Yeni rezervler tespit ediliyor. Önceki dönemlere nazaran altı kat daha hızlı sondajlar yapılıyor. Bürokrasinin elini

biraz daha çabuk tutarak yapılan bu çalışmaların bir an önce üretime dönüştürülmesini talep ediyoruz. Soma'mıza daha yeni termik santraller yapılabilir. Soma halkı olarak bu kömürü çıkarmaya, enerji üretmeye talibiz. Arzu ettiğimiz bir şey daha var: Biz artık Soma'da yaşanabilir bir çevrede bu işlemlerin gerçekleşmesini istiyoruz. Termik santralde kül tutucu filtreler kısmen yenilendi. Yeni yatırımlar da gündemde, bunların bir an önce tamamlanması şart. Çünkü bu bacalardan çıkan kül birtakım rahatsızlıklara neden olmakta. Biz kömür üretirken Soma halkı olarak sağlığımızı kaybetmek istemiyoruz. Sadece kül tutucu filtreler değil, baca gazı arıtma sistemlerinin de bir an evvel yatırım programlarına alınarak inşa çalışmalarının başlamasını talep ediyoruz. Bütün bunların seminer vasıtasıyla ilgili yerlere duyurulacağına inanıyorum."

"KÖMÜR GELECEKTE DE ÖNEMİNİ SÜRDÜRECEK"

Seminerin birinci oturumunda "Dünyada ve Türkiye'de Enerji ve Kömürün Görünümü, Emisyonlar ve Projeksiyonlar" hakkında bir sunum yapan Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Güler, IEA Referans Senaryosu'na göre dünya elektrik enerjisi üretimi projeksiyonunda elektrik üretiminin

gelecekte de artış hızını koruyacağını, 2030 yılında 33.266 TWh'e ulaşmasının beklendiğini söyledi. Kömürün payının artmaya devam edeceğini, doğal gazın payının aynı kalacağını ve petrolün payının azalmaya devam edeceğini ifade eden Güler, "Yenilenebilir enerjide ciddi bir artış olacaktır. Kömür geçmişte olduğu gibi gelecekte de önemini sürdürecektir. Önümüzdeki yıllarda Soma A Termik Santralinin yıllık ortalama 150 GWh, Soma B Termik Santralinin ise 5125 GWh elektrik üretmesi öngörülmektedir. Bu da yıllık ortalama 6,5 milyon ton kömüre eşdeğerdir. Kalan görünür rezervin 461 milyon ton olduğu göz önüne alınırsa bu hali ile yaklaşık 70 yıllık bir üretim söz konusu olacaktır. Muhtemel ve olası rezervler de (320 milyon ton) göz önüne alınırsa ilave bir 50 yıllık üretim daha ortaya çıkacaktır. Yine aynı basit hesaplama santralin tam kapasite ile (9 milyon ton/yıl) çalışması durumunda bu rakamlar 51+36 yıl olacaktır. Sonuç olarak bölgenin santrallerin ömrü ve rezerv miktarı dikkate alınarak yeniden planlanması arz güvenliğimiz açısından önem kazanmaktadır" dedi.

"ELİ TKİ ÜRETİMİNİN % 25'İNİ TEK BAŞINA KARŞILIYOR"

Seminerin ikinci oturumunda "Soma Havzasında Kömür Rezervleri ve Açıkkocak Madencilikinin Geleceği" başlığı altında bir sunum yapan ELİ'den Hayri Yaman, Türkiye'de işletme hakkının önemli bir kısmı devlet sektöründe bulunan ve yaklaşık yüzde 70'inin alt ısı değeri 2.000 kcal/kg'dan düşük olan yüksek oranda kül, kükürt ve su içeren, dünya linyit rezervinin yüzde 1,2'si oranında, 11 milyar ton linyit rezervi bulunduğunu belirtti. Türkiye'nin linyit üretiminin 70 milyon ton/yıl dolayında olduğunu, bunun 40 milyon ton/yılı TKİ tarafından üretildiğini ve büyük kısmının termik santrallerde tüketildiğini ifade eden Yaman, "ELİ; TKİ üretiminin yaklaşık yüzde 25'ini tek başına karşılamaktadır.

Üretilen linyit kömürü yaklaşık 50 ilimizin teshin kömür ihtiyacını karşılamaktadır. Ayrıca kurum, Soma Termik Santrali (SEAS), TCDD, Demir-Çelik, Şeker, Çimento, Tuğla ve Seramik fabrikalarına kömür göndermektedir. Soma'da üretilen, teshin kömürlerine TSE tarafından 1994 yılında birinci sınıf linyit kömürü kalite belgesi verilmiştir” diye konuştu.

“FİNANSAL KRİZ ENERJİ YATIRIMLARINI ERTELEYECEK”

Seminerin üçüncü oturumunda “Türkiye'nin Enerji Görünümü” başlığı ile bir sunum yapan Makina Mühendisleri Odası (MMO) Enerji Çalışma Grubu Başkanı Oğuz Türkyılmaz, Dünya Enerji Pazarının göstergelerinin 2007 yılının ikinci yarısından itibaren olumsuzlaştığını ve 2008 yılının son çeyreğinden itibaren de bir kriz ortamına girmeye başladığını ifade etti. ABD'de 2008 Ocak ayında ham petrolün varilinin 100 dolara alıcı bulunduğunu kaydeden Türkyılmaz, giderek artan petrol fiyatlarının Mart 2008 ayında varilin 104 dolara, Temmuz 2008'de 147 dolara çıkararak, doğal gaz ve kömür fiyatlarının da artmasına neden olduğunu işaret etti. “Temmuz sonundan itibaren AB'de ve ABD'de ekonomideki yavaşlamanın hissedilir bir seviyeye inmesinden sonra, ham petrol fiyatları düşme

eğilimine girerek Eylül 2008'de 95 dolar oldu, Aralık 2008'de ise 38 doların altına inen petrol fiyatları bugün 50 dolar düzeyinde” diyen Türkyılmaz, enerji gelişmelerinin anahtarını teşkil eden petroldeki bu istikrarsız durumun ana nedenlerinden biri olarak ABD ve AB'de başlayan finansal krizin enerji sektörüne kaçınılmaz yansımalarının gösterilebildiğini belirterek şöyle konuştu: “Enerjide arz güvenirliliği darboğazını yaşayan AB ve diğer büyük ekonomiler için olduğu kadar, özellikle gelişmekte olan ülkeleri de içine alan finansal kriz, enerji yatırımlarında ertelemelere neden olacak ve uzun vadeli hedefler daha mütevazî değerler içinde kalacaktır. Bir taraftan sanayi üretimi azalırken enerji talepleri de azalacak ve enerji alanındaki gelişmeler yavaşlayacaktır. Büyük bir sorunlar yumağı halindeki dünyanın enerji problemlerinin çözümünden giderek uzaklaştığı ve sorunların yoğunlaşarak gelecek yıllara devredildiğini gözlemlemekteyiz.”

“Yeni Eylem Programlarına İhtiyaç Var”

Fosil yakıtlardaki fiyat artış eğiliminin zaman içinde sera gazları emisyonunun artışı şüphesiz frenleyeceğini savunan Türkyılmaz, “Ancak enerji ihtiyaçları nasıl karşılanacak? Dünyadaki 1,6 milyar insan için elektrik sağlanmasında, sosyal ve ekonomik refahın tesisinde enerji nasıl

destek verecektir? Enerji dünyasında, özellikle yoğun sorunların yaşandığı bir dönemde, gelecek için neler yapılmalıdır?” diye sordu. Bu sorgulamanın giderek daha belirgin şekilde cevaplandırılmasının gerekeceğini vurgulayan Oğuz Türkyılmaz, mevcut gelişmelerin olduğu gibi kabul edilmesi ve yalnızca buna göre artan belirsizlikler içinde politikalar oluşturmanın enerji problemlerinin çözümü ya da hafifletilmesi için geçici bir yöntem olabileceğini işaret ederek, “Ancak, bu yaklaşım enerjiye bağımlı çatışmaları ve sosyal rahatsızlıkları önlemeyecektir. Sürdürülebilir bir gelecek için yeni fikirlere ve eylem programlarına ihtiyaç vardır. Enerjiye ucuz, güvenilir, kaliteli, yeterli ve sürdürülebilir şekilde erişimin temel bir insan hakkı olduğu kabulünden hareketle, enerji sorununun çözümü için iş birliğinin artması ve çözümler geliştirilmesi için Dünya Enerji Konseyi (WEC) ve Birleşmiş Milletler'e ve bağlı kuruluşlarına görevler düşmektedir” diye konuştu.

Yerli Kaynaklar Hizmete Alınmıyor

Türkiye'nin yerli kaynaklarla enerji talebini karşılama durumunun her geçen gün azaldığını söyleyen Türkyılmaz, Türkiye'nin enerji talebi artış oranında yerli kaynakları hizmete alamadığına dikkat çekti. Türkiye'nin 2008 yılında enerji girdileri ithalatına ödediği rakamın 48.2 milyar dolara ulaştığını işaret eden Türkyılmaz bu olumsuz durumun nedenleri konusunda şunları söyledi: “Bu olumsuz durumun nedenlerinin başında enerjinin kamusal bir hizmet olarak görülmeyip, basit bir piyasa faaliyetine dönüştürme plan ve uygulamaları yatmaktadır. Özellikle 2000'li yılların başından itibaren elektrik enerjisi ve doğal gaz ile ilgili Dünya Bankası, IMF, OECD, AB gibi kuruluşların talepleri doğrultusunda enerji sektörünün piyasalaştırılması amacıyla kurulan EPDK, uygulamaya konan mevzuat, 4628 sayılı Yasa'nın

kamu teşebbüslerine elektrik enerjisi üretimi için yatırım yapmada engel teşkil etmesi ve enerji alanında yapılmak istenen özelleştirmelerin sürekli olarak gündemi işgal ederek yeni yatırım imkânları yerine daha cazip ve risk taşımayan seçenekler koyarak yatırımcıları caydırması olarak ele alınabilir.”

“VERİMLİLİK YERLİ TEKNOLOJİ İLE ARTTIRILABİLİR”

Seminerin üçüncü oturumunda “Soma Termik Santrali'nin Dünü ve Bugünü” başlığı altında bir sunum yapan MMO Enerji Çalışma Grubu Üyesi Haluk Direskeneli, çok sayıda ithal kömür yakacak termik santral lisans müracaatının Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na yapıldığını, yatırımcıların yatırım hesaplarını doğru yaptıklarını, tüm yatırımların düzgün olarak yürütülmesini, tecrübeli kadrolar kurulmasını, doğru teknoloji seçilmesini ve hepsinden önemlisi işlerin zamanında bitirilmesini umduğunu söyledi. “Her ülke kendi yerel yakıtı, yerel kömürü için kendi termik santrallerini kendi yerel şirketleri ile kurmak zorundadır. Bu iş yabancılar bırakılmayacak derecede önemlidir” diyen Direskeneli, santrallerin iyi işletilmesinin ve verimliliğin ancak yerli teknoloji ile artırılabilceğini vurguladı. Satın alma finansman maliyetleri, rehabilitasyon ve yenileme yatırımları nedeniyle elektrik dağıtım ve termik santral özelleştirmelerinin kısa ve orta vadede elektrik fiyatlarını aşağıya çekemeyeceğini savunarak, Türkiye'de mevcut elektrik santrallerine yakıt temin eden kömür havzalarının daha zor işletmecilik dönemlerine girdiğini belirterek, “Bu durum ilave maden yatırımları, yeni maden planları, seçici madencilik uygulamaları gerektirecektir. Bu gibi harcamalar, özelleştirme sonucunda ortaya çıkacak yeni işletmeciler için ilave maliyetler olarak elektrik fiyatlarına yansıtılacaktır” diye konuştu.

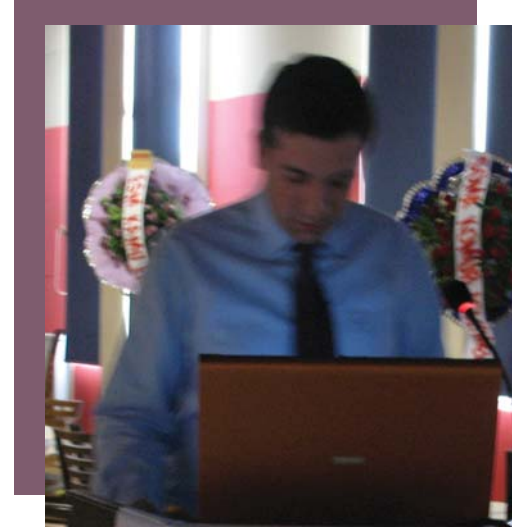
“Hatanın Bedeli Çok Ağır Ödenir”

Günümüzde elektrik enerjisinin ucuz, kaliteli, zamanında ve güvenilir şekilde temin edilmesinin ülke yönetimlerinin öncelikli konuları arasında olduğuna dikkat çeken Direskeneli, enerjinin ulusal ve kamusal çıkarları gözetilen bir anlayışla planlama ve yönetim boyutlarının önem kazandığını kaydederek şöyle konuştu: “Bu çerçevede ulusal kaynakların etkin ve rasyonel kullanımları ülkelerin enerji yönetimleri için hayati önem taşımaktadır. Dolayısıyla, enerji planlamaları bir ülkenin geleceğini, refahını ve aynı zamanda krizlerini de belirlemektedir. Bu nedenle de ülke enerji yönetimlerinin ileriye dönük planlama hatası yapma rahatlığı bulunmamaktadır. Hata yapıldığında bunun bedelinin çok ağır ödendiği görülmektedir.”

Seminerin üçüncü oturumunda “Akışkan Yatak Teknolojisi ve Çan Termik Santrali” başlığı altında bir sunum yapan MMO Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Şayende Aras Yılmaz, akışkan yataklı kazanların kimya sanayisinde birçok proste kullanılmının daha eskilere dayandığını, kömür yakan kazanlar olarak kullanılmasına 1970'li yıllardan sonra başladığını açıkladı. Sonrasında buhar üretimi ve elektrik enerjisi üretiminde önemli bir yer edindiğini, bu sistemlerin en önemli özelliğinin yakıt esnekliği ve düşük emisyonlar olduğunu söyleyen Yılmaz, akışkan yataklı kazanların türleri ve özellikleri hakkında bilgi verdi.

“KAMU ELİYLE DE YATIRIMLAR YAPILMALI”

Seminerin üçüncü oturumunda “Türkiye'de Termik Santraller” başlığı altında bir sunum yapan MMO Enerji Birimi Teknik Görevlisi ve MMO Enerji Çalışma Grubu Üyesi Koray Tuncer, ülkemizde enerji sektöründe 20

yıldır uygulanan politikalarla toplumsal ihtiyaçların ve bunların karşılanabilirliği arasındaki açığın her geçen gün daha da arttığını vurgulayarak, enerji politikalarının üretimden tüketime bir bütün olduğunu ve bütüncül bir yaklaşımın esas olması gerektiğini ifade etti. Türkiye'nin bir enerji envanterinin çıkarılması gerektiğini savunan Tuncer, “Kamusal planlama, üretim ve yerli kaynak kullanımını reddeden özelleştirme politikalarından vazgeçilmeli, kamunun eli kolu bağlanmamalı ve kamu eliyle de yatırımlar yapılmalıdır. Yetişmiş ve nitelikli insan gücümüz özelleştirme uygulamaları ve politik müdahalelerle tasfiye edilmemelidir” diye konuştu.

“EPDK Verdiği Lisansları Takip Etmeli”

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdürlüğü'nün Uluslararası Enerji Ajansı modelini esas alarak hazırlık çalışmalarını sürdürdüğü yeni Ulusal Enerji Talep Tahmin Modelinin taslak olarak kamuoyunun bilgisine ve görüşüne sunulmasını isteyen Tuncer, mesleki kuruluşların, uzmanların ve akademisyenlerin katılacağı tartışmalar sürecinde oluşan görüş ve önerilerin dikkate alınarak modele son biçiminin verilmesi gerektiğini kaydetti. EPDK'nın lisans verirken ulusal ve

kamusal çıkarları gözeten, toplumsal yararı esas alarak hazırlanan enerji talep ve yatırım tahminlerini esas alması gerektiğine dikkat çeken Tuncer, “EPDK ithal kömüre dayalı yeni santral projelerine lisans vermemelidir. Doğal gaz yakıtlı yeni projeler elektrik enerjisi üretimi içinde doğal gazın payının düşürülmesini öngören hedef ve politikalara uygun olmalıdır. EPDK verdiği lisansları takip etmeli, yatırımlarını gerçekleştirilmeyen kuruluşların lisanslarını iptal etmelidir. Ayrıca, özel sektör tarafından yapılan enerji yatırımlarını kamusal çıkarları gözetilen bir anlayışla denetlenmesine imkân veren düzenlemeler bir an önce yürürlüğe konmalıdır” dedi.

Necati İpek, Türkiye özelinde olduğu gibi kendisine ait enerji potansiyelini bilmeyen, geliştiremeyen ülkelerin enerjide ve ekonomide giderek artan oranlarda dışa bağımlı kalmaya mahkum olduklarını savundu. Enerji ihtiyacının karşılanmasında yerli enerji kaynaklarının unutulduğunu, elektrik üretiminde başta hidrelektrik, rüzgâr, jeotermal, güneş gibi yenilenebilir kaynaklarla yerli kömür potansiyelinin büyük ölçüde dışlandığını vurgulayan İpek, elektrik üretiminde kullanılabilecek yerli kaynaklar arasında linyitin önemli bir yeri olduğunu işaret etti. Türkiye'nin linyit potansiyelinin önemli sayılabilecek bir bölümünün Ege Soma Bölgesi'nde bulunduğunu kaydeden İpek şöyle

konuştu: “Türkiye'nin 8,3 milyar ton olan linyit rezervinin bir bölümü bu bölgededir. Ege Bölgesi, temiz yakma teknolojileri ile çalışan linyite dayalı elektrik üretim santrallerinin kurulması için uygun görülen bir bölge olarak kabul ediliyor. 2008 yılı itibarıyla ülkemizin toplam elektriksel kurulu gücünün 41.835 MW olduğu dikkate alındığında, Ege Bölgesi'nin değerlendirilmeyi bekleyen önemli bir potansiyel olduğu daha da iyi anlaşılacaktır. Elektrik üretiminde dışa bağımlı olduğumuz doğal gazın kullanımının düşürülebilmesi için bu bölgedeki linyit potansiyelinin hızla değerlendirilerek, elektrik üretimine başlanması ihtiyaçtan çok bir zorunluluk haline gelmiştir.”

“YERLİ ENERJİ KAYNAKLARI UNUTULDU”

Seminerin dördüncü oturumunda “Soma Linyitlerinin Türkiye Enterkonekte Sistemindeki Yeri ve Önemi” başlığı altında bir sunum yapan Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Enerji Birimi Koordinatörü

